

ZBIERKA ZÁKONOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1989

Vyhlásené: 28.09.1989 Časová verzia predpisu účinná od: 01.10.1989 do: 31.07.1999

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

100

VYHLÁŠKA

Československej komisie pre atómovú energiu

z 5. septembra 1989

o bezpečnostnej ochrane jadrových zariadení a jadrových materiálov

Československá komisia pre atómovú energiu v spolupráci s Federálnym ministerstvom palív a energetiky podľa § 21 zákona č. 28/1984 Zb. o štátnom dozore nad jadrovou bezpečnosťou jadrových zariadení ustanovuje:

PRVÁ ČASŤ

ÚVODNÉ USTANOVENIA

§ 1

Predmet a účel vyhlášky

(1) Vyhláška ustanovuje požiadavky na zaistenie bezpečnostnej ochrany jadrových zariadení¹⁾ a ich častí, (ďalej len „jadrové zariadenia“) a jadrových materiálov s cieľom zabrániť ich zneužitiu na ohrozenie životného prostredia, zdravia a životov ľudí.

(2) Vyhláška sa nevzťahuje na dopravu jadrových materiálov.

§ 2

Vymedzenie pojmov

Na účely tejto vyhlášky sa rozumie:

- a) zodpovednou organizáciou v dobe výstavby jadrového zariadenia investor, v dobe prevádzky a likvidácie jadrového zariadenia prevádzkovateľ,
- b) fyzickou ochranou systém ochrany a systém režimových, technických alebo režimovo-technických opatrení²⁾ s cieľom zabrániť neoprávneným činnostiam s jadrovými zariadeniami a s jadrovými materiálmi, prípadne tieto činnosti bez meškania zistiť,
- c) bezpečnostnou ochranou fyzická ochrana a systém opatrení na preverenie spôsobilosti pracovníkov zodpovednej organizácie a pracovníkov iných organizácií, ktorí pracujú v stráženom objekte, chránenom alebo vnútornom priestore,
- d) jadrovými materiálmi materiály uvedené v prílohe tejto vyhlášky,
- e) bezpečnostným prešetrovaním preverenie existujúcej alebo posúdenie navrhnutej bezpečnostnej ochrany s cieľom zhodnotenia jej účinnosti, jej schválenia a určenia osobitných požiadaviek na jej zabezpečenie a zdokonalenie,
- f) stráženým objektom priestor, ktorého obvod je ohraničený mechanickými zábrannými prostriedkami, a pokiaľ vyplýva zo záverov bezpečnostného prešetrovania, je vybavený aj zabezpečovacou technikou,

- g) chráneným priestorom priestor vo vnútri stráženého objektu, ktorého obvod je ohraničený ďalšími mechanickými zábranými prostriedkami, a pokiaľ vyplýva zo záverov bezpečnostného prešetrovania, je vybavený aj zabezpečovacou technikou,
- h) vnútorným priestorom priestor budov alebo miestností umiestnených vo vnútri chráneného priestoru, ktorých steny tvoria mechanické zábranné prostriedky vybavené zabezpečovacou technikou.

§ 3

Všeobecné ustanovenia

(1) Zodpovedná organizácia je povinná zaistiť bezpečnostnú ochranu jadrových zariadení a jadrových materiálov. Organizácie a orgány, ktoré sa podieľajú na výstavbe, prevádzke a likvidácii jadrového zariadenia, sú povinné dodržiavať požiadavky jadrovej bezpečnosti a poskytovať účinnú pomoc zodpovednej organizácii pri plnení povinností vyplývajúcich z tejto vyhlášky.

(2) V prípade zistenia neoprávnených činností s jadrovými zariadeniami alebo v prípade hrozby uskutočnenia týchto činností je zodpovedná organizácia povinná vykonať nevyhnutné opatrenia na zaistenie jadrovej bezpečnosti.³⁾ O týchto skutočnostiach je zodpovedná organizácia povinná bez meškania informovať Československú komisiu pre atómovú energiu (ďalej len „Komisia“) a príslušné útvary Zboru národnej bezpečnosti.

(3) Ochranu v rámci zaistovania bezpečnej ochrany vykonávajú pracovníci ochrany,⁴⁾ prípadne príslušníci útvaru Zboru národnej bezpečnosti alebo jednotky Československej ľudovej armády.⁵⁾ Pritom najmä kontrolujú vstupujúce osoby a vchádzajúce dopravné prostriedky do stráženého objektu, chráneného a vnútorného priestoru, dozerajú na celistvosť mechanických zábranných prostriedkov, ovládajú zabezpečovaciu techniku a sú povinní zdržiavať postup prípadných útočníkov do doby zásahu útvarov Zboru národnej bezpečnosti.

(4) Bezpečnostná ochrana jadrových zariadení a jadrových materiálov sa v plnom rozsahu vzťahuje na:

- a) sklady jadrových materiálov od doby dodania jadrových materiálov,
- b) jadrové reaktory od začatia zavázania jadrového paliva do aktívnej zóny,
- c) ostatné jadrové zariadenia od doby určenej v záveroch bezpečnostného prešetrovania.

DRUHÁ ČASŤ

POŽIADAVKY NA ZAISTENIE BEZPEČNOSTNEJ OCHRANY JADROVÝCH ZARIADENÍ A JADROVÝCH MATERIÁLOV

Kategorizácia jadrových zariadení a jadrových materiálov z hľadiska bezpečnostnej ochrany

§ 4

(1) Jadrové zariadenia a jadrové materiály zaraďuje do jednotlivých kategórií Komisia na základe návrhu zodpovednej organizácie.

(2) Pre kategorizáciu jadrových zariadení platia nasledujúce zásady:

- a) do I. kategórie sa zaraďujú jadrové zariadenia, pri ktorých poškodenie môže mať z hľadiska jadrovej bezpečnosti veľmi závažné následky. Ide najmä o jadrové zariadenia, ktoré obsahujú zdroje uvolnitelných rádioaktívnych látok a vybrané bezpečnostné systémy, ktorých činnosť je potrebná pre zabránenie únikov rádioaktívnych látok.
- b) do II. kategórie sa zaraďujú jadrové zariadenia, ktorých poškodenie nevedie k priamemu rozptylu rádioaktívnych látok, ale môže mať veľmi závažné následky pri súčasnej poruche alebo

poškodení jednej alebo viacerých častí jadrového zariadenia, ktoré sú zaradené do I. alebo II. kategórie,

- c) do III. kategórie sa zaraďujú jadrové zariadenia, ktorých poškodenie nevedie k priamemu rozptylu rádioaktívnych látok, ale môže zvýšiť ohrozenie pri súčasnej poruche alebo poškodení časti jadrového zariadenia, ktorá je zaradená do vyššej kategórie.

(3) Kategorizácia jadrových materiálov je uvedená v prílohe. Na materiály v množstvách nižších, než zodpovedajú limitu pre III. kategóriu, sa táto vyhláška nevzťahuje.

§ 5

(1) Pokiaľ nemožno jadrové zariadenia zaradené do odlišných kategórií od seba fyzicky oddeliť, musí byť celý objekt zaradený podľa najvyššej kategórie jadrového zariadenia umiestneného v objekte.

(2) Pokiaľ sa v jednom objekte skladujú alebo používajú jadrové materiály zaradené do rôznych kategórií, musí byť celý objekt zaradený podľa najvyššej kategórie jadrových materiálov, ktoré sa v objekte skladujú alebo používajú.

(3) Pokiaľ je objekt zaradený do inej kategórie z hľadiska jadrového zariadenia než z hľadiska jadrových materiálov, musia sa opatrenia bezpečnostnej ochrany realizovať podľa kategórie s vyššími požiadavkami na zaistenie bezpečnostnej ochrany.

§ 6

Základné požiadavky na zaistenie bezpečnostnej ochrany jadrových zariadení a jadrových materiálov

(1) Jadrové zariadenia a jadrové materiály zaradené do:

- a) I. kategórie sa musia umiestniť vo vnútornom priestore,
- b) II. kategórie sa musia umiestniť vnútri chráneného priestoru,
- c) III. kategórie sa musia umiestniť vnútri stráženého objektu.

(2) Vo výnimočných a odôvodnených prípadoch povolených Komisiou možno jednotlivé priestory zlúčiť, ale musí sa zodpovedajúcim spôsobom posilniť účinnosť mechanických zábranných prostriedkov a zabezpečovacej techniky.

(3) Počet vchodov a vjazdov pre dopravné prostriedky do stráženého objektu, chráneného a vnútorného priestoru sa musí obmedziť na nevyhnutne potrebnú mieru. Ďalej sa musí zabezpečiť kontrola vstupu a výstupu osôb a vjazdu a výjazdu dopravných prostriedkov. Núdzové východy sa musia zabezpečiť proti neoprávnenému vniknutiu z vonku a vybaviť zariadeniami elektrickej zabezpečovacej signalizácie.⁶⁾

(4) Zodpovedná organizácia je povinná zabezpečiť, aby všetci jej zamestnanci pracujúci v stráženom objekte, chránenom alebo vnútornom priestore boli najmenej raz do roka náležité školení o opatreniach bezpečnostnej ochrany. Zodpovedná organizácia je povinná poučiť v primeranom rozsahu o režimových opatreniach ostatné osoby vstupujúce do stráženého objektu, chráneného alebo vnútorného priestoru.

§ 7

Spôsobilosť osôb

(1) Preverenie spôsobilosti sa týka iba československých občanov alebo osôb majúcich povolenie na trvalý pobyt na území Československej socialistickej republiky.

(2) Zodpovedná organizácia je povinná:

- a) zabezpečiť preverenie spôsobilosti svojich zamestnancov pracujúcich v stráženom objekte, chránenom alebo vnútornom priestore, v rozsahu zodpovedajúcom vykonávaným činnostiam, u uchádzačov o zamestnanie pred ich nástupom do pracovného pomeru,
- b) zabezpečiť, aby iné organizácie vysielajúce svojich pracovníkov do stráženého objektu, chráneného alebo vnútorného priestoru zabezpečili preverenie spôsobilosti týchto pracovníkov v rozsahu zodpovedajúcom vykonávaným činnostiam pred začatím ich pracovnej činnosti.

(3) Preverenie odbornej, telesnej a duševnej spôsobilosti osôb sa vykonáva podľa predpisov vzťahujúcich sa na pracovné činnosti osôb. Preverenie spoľahlivosti osôb si organizácia, ktorá zabezpečuje preverenie spôsobilosti svojich pracovníkov, vyžiada podľa osobitných predpisov.⁷⁾

(4) Na základe výsledku preverenia spôsobilosti zodpovedná organizácia vydáva oprávnenie na vstup alebo vjazd do stráženého objektu, chráneného alebo vnútorného priestoru.

(5) Preverenie spôsobilosti všetkých pracovníkov, ktorým bolo vydané oprávnenie na vstup alebo vjazd do stráženého objektu, chráneného alebo vnútorného priestoru, sa musí obnoviť najneskôr do 2 rokov odo dňa preverenia spôsobilosti pracovníka, inak preverenie spôsobilosti stráca platnosť.

(6) Organizácia a orgány, ktorých pracovníci stratili spôsobilosť, sú povinní okamžite o tejto skutočnosti informovať zodpovednú organizáciu, ktorá je povinná bez meškania prijať náležité opatrenia na zamedzenie vstupu alebo vjazdu dotyčnej osoby do príslušného priestoru.

§ 8

Povoľovanie vstupu osôb a vjazdu dopravných prostriedkov

(1) Do stráženého objektu, chráneného alebo vnútorného priestoru sa smie vstupovať a vchádzať iba za účelom pracovných a kontrolných činností v tomto priestore.

(2) Vstupy osôb a vjazdy dopravných prostriedkov za iným než pracovným účelom musia byť obmedzené na nevyhnutne potrebnú mieru. Osoby a dopravné prostriedky sa musia podrobiť náležitej kontrole, najmä či sa nevynášajú neoprávnene nežiadúce predmety alebo nevynášajú jadrové materiály.

(3) Vjazd súkromných vozidiel do stráženého objektu, chráneného alebo vnútorného priestoru je zakázaný. Výnimku povoľuje vedúci zodpovednej organizácie.

(4) Do stráženého objektu, chráneného alebo vnútorného priestoru smú vstupovať:

- a) pracovníci, ktorým bolo vydané oprávnenie na vstup alebo vjazd do príslušného priestoru,
- b) inšpektori jadrovej bezpečnosti,⁸⁾
- c) určení pracovníci príslušného orgánu štátnej správy, do ktorého pôsobnosti patrí zodpovedná organizácia, na základe oprávnenia na vstup do príslušného priestoru,
- d) príslušníci útvaru Zboru národnej bezpečnosti alebo jednotky Československej ľudovej armády, ktorí vykonávajú ochranu príslušného jadrového zariadenia, na základe oprávnenia na vstup do príslušného priestoru.

(5) Ostatným osobám môže zodpovedná organizácia povoliť vstup do stráženého objektu, chráneného priestoru a vo výnimočných prípadoch do vnútorného priestoru iba za podmienky, že ich sprevádza po celý čas pobytu v týchto priestoroch určená osoba alebo príslušný pracovník vykonávajúci ochranu.

(6) Zodpovedná organizácia musí zabezpečiť u cudzincov⁹⁾ vstupujúcich do stráženého objektu alebo chráneného priestoru dohľad určenej osoby alebo príslušného pracovníka vykonávajúceho ochranu. Vo vnútornom priestore musí dohľad nad cudzincami vykonávať určená osoba a súčasne príslušný pracovník vykonávajúci ochranu. Výnimky môže v odôvodnených prípadoch povoliť vedúci zodpovednej organizácie.

(7) V prípade bezprostredne hroziacej alebo vzniknutej mimoriadnej situácie môže vedúci zodpovednej organizácie alebo ním poverený pracovník povoliť pracovníkom zabezpečujúcim záchranné akcie vstup do priestoru, v ktorom je umiestnené jadrové zariadenie alebo jadrové materiály. V týchto prípadoch organizácia zamestnávajúca pracovníkov zabezpečujúcich záchranné akcie musí dodatočne bez zbytočného odkladu, najneskôr však do 3 dní od bezprostredného ukončenia záchranných akcií, predložiť zodpovednej organizácii zoznamy pracovníkov, ktorí zabezpečovali záchranné akcie.

§ 9

Požiadavky na zaistenie bezpečnostnej ochrany pri výstavbe jadrových zariadení

(1) Zodpovedná organizácia je povinná zabezpečiť oplotenie staveniska jadrového zariadenia a zabezpečiť jeho ochranu, kontrolu vstupu osôb a vjazdu dopravných prostriedkov, a to najneskôr od času určeného v záveroch bezpečnostného prešetrovania.

(2) Projektovou dokumentáciou určený rozsah bezpečnostnej ochrany musí zodpovedať postupu výstavby, pričom sa musia dôsledne oddeliť prevádzkované časti jadrového zariadenia od častí, ktoré sú vo výstavbe.

TRETIA ČASŤ

SCHVALOVACIA A KONTROLNÁ ČINNOSŤ

§ 10

Schvaľovanie bezpečnostnej ochrany

(1) Komisia schvaľuje bezpečnostnú ochranu jadrových zariadení a jadrových materiálov v rámci vydávaných rozhodnutí a súhlasov.¹⁰⁾

(2) V prípade žiadosti o vydanie súhlasu tvoriaceho záväzný podklad pre stavebný úrad na rozhodovanie v územnom konaní o umiestnení stavby je zodpovedná organizácia povinná Komisii doložiť zadávaciu bezpečnostnú správu¹¹⁾ dokumentáciou, ktorá obsahuje najmä:

- a) zhodnotenie staveniska a miestnych podmienok z hľadiska bezpečnostnej ochrany,
- b) predbežné zhodnotenie rizík z neoprávnených činností s jadrovým zariadením a jadrovými materiálmi.

(3) V prípade žiadosti o vydanie súhlasu tvoriaceho záväzný podklad pre stavebný úrad na rozhodovanie v stavebnom konaní o stavebnom povolení je zodpovedná organizácia povinná Komisii doložiť predbežnú bezpečnostnú správu¹²⁾ dokumentáciou, ktorá obsahuje najmä:

- a) analýzu možností neoprávnených činností s jadrovým zariadením a s jadrovými materiálmi a zhodnotenie ich následkov,
- b) návrh na zaradenie jadrového zariadenia a jadrových materiálov do jednotlivých kategórií,
- c) opis technických opatrení a ich funkcií,
- d) dokumentácia o akosti¹³⁾ pri projektovaní a realizácii fyzickej ochrany,
- e) zhodnotenie účinnosti fyzickej ochrany,

- f) analýzu funkcie fyzickej ochrany v nadväznosti na výstavbu, spúšťanie a prevádzku jadrového zariadenia a na prípadné havarijné situácie,
- g) opis opatrení bezpečnostnej ochrany v priebehu výstavby jadrového zariadenia.

(4) V prípade žiadosti o vydanie súhlasu tvoriaceho záväzný podklad pre stavebný úrad na rozhodovanie v kolaudačnom konaní o povolení užívania stavby je zodpovedná organizácia povinná Komisii doložiť predprevádzkovú bezpečnostnú správu¹⁴⁾ dokumentáciou, ktorá obsahuje najmä:

- a) zmeny pôvodného konštrukčného riešenia obsiahnuté v predbežnej bezpečnostnej správe s preukázaním, že neznížia úroveň opatrení fyzickej ochrany,
- b) zhodnotenie výsledkov skúšok fyzickej ochrany,
- c) režimové opatrenia,
- d) spôsob ochrany a kontroly osôb a vjazdu dopravných prostriedkov,
- e) opis údržby a prevádzkových kontrol,
- f) ako súčasť prevádzkových predpisov, prípadne limitov a podmienok jadrového zariadenia, opatrenia týkajúce sa obmedzenia prevádzky jadrového zariadenia pri pokuse o neoprávnené činnosti s jadrovým zariadením alebo pri narušení fyzickej ochrany.

§ 11

Kontrolné činnosti

(1) Komisia v rámci svojej kontrolnej činnosti:¹⁵⁾

- a) kontroluje dodržiavanie požiadaviek na zaistenie bezpečnostnej ochrany jadrových zariadení a jadrových materiálov a povinností vyplývajúcich zo záverov bezpečnostného prešetrovania,
- b) vykonáva za účasti zástupcov zodpovednej organizácie bezpečnostné prešetrovanie na zaistenie bezpečnostnej ochrany, a to pred vydaním rozhodnutia v rámci schvaľovania bezpečnostnej ochrany podľa § 10 a ďalej v intervaloch ňou určených. Závery z bezpečnostného prešetrovania spracúva Komisia do svojich rozhodnutí,
- c) určuje prípady, v ktorých sa, pokiaľ to charakter jadrového zariadenia alebo jadrových materiálov dovoľuje, bezpečnostné prešetrovanie nevyžaduje.

(2) Komisia pri zabezpečovaní úloh podľa odseku 1 spolupracuje vo vymedzenom rozsahu s Federálnym ministerstvom vnútra. V prípade, že ochranu zabezpečuje jednotka Československej ľudovej armády, vykonáva kontrolu jej výkonu príslušný orgán Federálneho ministerstva národnej obrany.

ŠTVRTÁ ČASŤ

ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

§ 12

Zrušovacie ustanovenie

Zrušuje sa ustanovenie § 3 ods. 3 vyhlášky Československej komisie pre atómovú energiu č. 28/1977 Zb. o evidencii a kontrole jadrových materiálov.

§ 13

Účinnosť

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. októbrom 1989.

Predseda:

Ing. Havel DrSc. v. r.

Príloha vyhlášky č. 100
1989 Zb.

Kategorizácia jadrových odpadov

A. Neožiarené) jadrové odpady		
1.	Plutónium:^{b)}	
	viac ako 2 kg	I. kategória
	0,5 - 2 kg	II. kategória
	menej) ako 0,5 kg	III. kategória
2.	Obohatený urán ²³⁵U na 20 % a viac:	
	viac ako 5 kg ²³⁵ U	I. kategória
	1 - 5 kg ²³⁵ U	II. kategória
	menej) ako 1 kg ²³⁵ U	III. kategória
3.	Obohatený urán ²³⁵U na 10 - 20 %:	
	viac ako 10 kg ²³⁵ U	II. kategória
	1 - 10 kg ²³⁵ U	III. kategória
4.	Obohatený urán ²³⁵U viac ako prírodný urán, ale menej ako na 10 %:	
	viac ako 10 kg ²³⁵ U	III. kategória
5.	Prírodný urán:^{c)}	
	viac ako 1000 kg	III. kategória
6.	Ochudobnený urán:	
	viac ako 2000 kg	III. kategória
7.	²³⁵U:	
	viac ako 2 kg	I. kategória
	0,5 - 2 kg	II. kategória
	menej) ako 0,5 kg	III. kategória
8.	Tórium:^{d)}	
	viac ako 1000 kg	III. kategória

a) materiály neožiarené v raktore alebo materiály ožiarené v reaktore, pri ktorých vo vzdialenosti 1 m bez tienenia sa dávkový príkon rovná alebo je nižší ako 1 Gy/hod.

b) plutónium s izotopickou koncentráciou ²⁵⁸Pu vyššou ako 80 % môže Komisia z kategorizácie vyňať

c) množstvá nižšie ako 15 g sa môžu z kategorizácie vyňať

d) nevzťahuje sa na uránové a tóriové rudy a materiály pri ich spracovaní

B. Ožiarené jadrové materiály

Zaraďujú sa do kategórií podľa pôvodného obsahu štíepneho izotopu. Pri jadrových materiáloch, ktoré boli pred ožiarovaním zaradené do I. alebo II. kategórie, sa môže kategória zmierniť o jeden stupeň v prípade, že dávkový príkon od takého materiálu je vo vzdialenosti 1 m bez tienenia vyšší ako 1 Gy/hod.

C. Rádioaktívne odpady z jadrových zariadení

Zaraďujú sa do I., II. alebo III. kategórie ako ostatné jadrové materiály. Pri zaradení do kategórie sa berie do úvahy najmä aktivita rádioaktívnych odpadov, ich množstvo, možnosť neoprávnených činností s rádioaktívnymi odpadmi a ďalšie vlastnosti, ktoré môžu vyvolať ohrozenie životného prostredia, zdravia a životov ľudí.

- 1) § 2 ods. 1 zákona č. 28/1984 Zb. o štátnom dozore nad jadrovou bezpečnosťou jadrových zariadení.
- 2) § 1 vyhlášky Federálneho ministerstva vnútra č. 135/1983 Zb. o ochrane majetku v socialistickom spoločenskom vlastníctve.
- 3) § 2 ods. 2 zákona č. 28/1984 Zb.
- 4) § 2 vyhlášky č. 135/1983 Zb.
- 5) § 1 ods. 3 vyhlášky č. 135/1983 Zb.
- 6) ČSN 33 4590.
- 7) Zákon č. 102/1971 Zb. o ochrane štátneho tajomstva.
- 8) § 9 a 10 zákona č. 28/1984 Zb.
- 9) § 1 ods. 3 zákona č. 68/1965 Zb. o pobyte cudzincov na území Československej socialistickej republiky.
- 10) § 6 a 7 zákona č. 28/1984 Zb.
- 11) § 7 ods. 4 vyhlášky Federálneho ministerstva pre technický a investičný rozvoj č. 85/1976 Zb. o podrobnejšej úprave územného konania a stavebnom poriadku.
- 12) § 20 ods. 4 vyhlášky č. 85/1976 Zb.
- 13) § 3 ods. 1 úpravy Československej komisie pre atómovú energiu č. 5/1979 o zabezpečení akosti vybraných zariadení v jadrovej energetike z hľadiska jadrovej bezpečnosti (reg. v čiastke 29/1979 Zb.).
- 14) § 39 ods. 2 písm. e) a ods. 3 vyhlášky č. 85/1976 Zb.
- 15) § 9 až 13 zákona č. 28/1984 Zb.

